

Veronkannosta annetun valtiovarainministeriön asetuksen muuttaminen

Tausta

Eduskunta muutti hallituksen esityksen HE 54/2020 vp perusteella valmisteverotuslakia (182/2010), verolajikohtaisia valmisteverolakeja ja eräitä sellaisia maksuja koskevia lakeja, joihin sovelletaan valmisteverotuksen menettelysäännöksiä. Samalla säädettiin myös uusi autoverolaki (777/2020). Lisäksi muutettiin muun muassa veronkantolakia (11/2018). Autoverotuksen muutokset koskivat sekä Verohallinnon että Liikenne- ja viestintäviraston toimittamaa autoverotusta.

Esityksen tavoitteena oli yhdenmukaistaa valmiste- ja autoverotuksen verotus- ja veronkantomenettelyjä sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmiä muita Verohallinnon kantamia veroja koskevien menettelyjen kanssa, mikä mahdollistaisi Verohallinnon uuden tietojärjestelmän käyttöönoton myös valmiste- ja autoverotuksessa. Valmisteverojen ja autoveron määrään tai veron muihin perusteisiin ei ehdotettu muutoksia.

Lait tulivat voimaan pääsääntöisesti 1.1.2021. Veronkantolain muutokset tulevat kuitenkin voimaan 1.2.2021. Lakimuutokset ja uusi autoverolaki vahvistettiin 13.11.2020.

Uuden autoverolain säännösten tarkoituksena on muun ohessa yhdenmukaistaa autoveron kantomenettely Verohallinnon kantamien muiden verolajien kantomenettelyn kanssa. Veronkantolakia sovelletaan lähtökohtaisesti sekä Verohallinnon että Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa verotuksessa määrätyn autoveron kanton ja perintään, ellei autoverolaissa toisin säädetä. Liikenne- ja viestintäviraston toimittaman autoverotuksen kannon ja perinnän osalta autoverolaissa säädetään poissulkevasti siitä, miltä osin veronkantolain säännöksiä ei sovelleta. Koska veronkantolain 12 §:n ja 15 §:n säännöksiä ei ehdotuksen mukaan suljettaisi sovellettavien veronkantolain säännösten ulkopuolelle, sekä Verohallinnon että Liikenne- ja viestintäviraston suorittamaan veronkanton sovellettaisiin veronkantolain 12 §:n säännöstä veron eräpäivästä. Lisäksi sovellettaisiin veronkantolain 15 §:ää, jonka mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädetään muun muassa verojen kanto- ja maksuajat tai eräpäivät, jollei muussa laissa tai sen nojalla muuta säädetä.

Verohallinnon ja Liikenne- ja viestintäviraston välisestä toimivallan jaosta säädetään uuden autoverolain 44 §:ssä. Toimivallan jakoon ei tullut muutoksia. Jatkossakin Verohallinto vastaa autoverotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista tässä laissa säädetyistä viranomaistehtävistä, jollei toisin säädetä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaa autoverotuksen toimittamisesta, veronkannosta, verovalvonnasta ja muista säädetyistä viranomaistehtävistä pääsääntöisesti silloin, kun ajoneuvon rakennetta, omistusta tai käyttötarkoitusta muutetaan ajoneuvon rekisteröinnin jälkeen siten, että ajoneuvo ei enää täytä autoverolaissa säädettyjä veronalennuksen, veronpalautuksen tai verovapauden edellytyksiä tai ajoneuvo tulee autoverolain soveltamisalaan ajoneuvon rakenteen muutoksen takia.

Hallituksen esityksessä HE 54/2020 vp todetaan, että autoveron eräpäivään sovellettaisiin jatkossa veronkantolain säännöksiä. Tarkemmin autoveron eräpäivästä säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksessa. Hallituksen esityksen mukaan asetuksella säädettäisiin sekä Verohallinnon että Liikenne- ja viestintäviraston toimittaman autoveron eräpäivästä. Verohallinnon toimittamassa autoverotuksessa eräpäivä olisi kalenterikauden 24 päivä. Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa autoverotuksessa eräpäivä määräytyisi jatkossa kuten nykyisinkin eli kuten vanhassa autoverolaissa säädetään.

Autoveron eräpäivästä säädetään vanhan autoverolain (1482/1994) 61 §:ssä. Pykälän 2 momentin mukaan, jos autoveroa määrätään oikaisuna, jälkiverotuksena tai ajoneuvon rakenteen, käyttötarkoituksen tai omistuksen muutoksen johdosta, eräpäivä on 30 päivää verotuspäätöksen päivämäärästä. Lisäksi säädetään, että rekisteröidylle asiamiehelle eräpäivä on kuitenkin 25 päivää sen jakson päättymisestä, jonka aikana verotuspäätös on tehty.

Uudessa autoverolaissa säädetään aiemmasta poiketen myös laiminlyöntimaksusta. Laiminlyöntimaksu määrätään, jos verovelvollinen tai muu taho jättää autoverolain mukaisen velvollisuutensa täyttämättä, mutta siihen ei liity veron ilmoittamista. Autoverolain laiminlyöntimaksu korvaa vanhassa autoverolaissa säädetyn virhemaksun siltä osin kuin virhemaksun alaisen velvoitteen laiminlyönnistä ei tule määrättäväksi myöhästymismaksua, veronkorotusta tai verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) mukaista laiminlyöntimaksua. Laiminlyöntimaksu korvaa osittain myös autoverorikkomuksen perusteella määrätyn sakkorangaistuksen. Seuraamusmaksujen muutokset koskevat molempien veroviranomaisten toimittamaa autoverotusta.

Veronkantolain 12 §:n 1 momentin mukaan vero on maksettava viimeistään veron määräämistä koskevaan päätökseen merkittynä päivänä. Veronkantolain 15 §:n 1 momentin mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädetään verojen kanto- ja maksuajat tai eräpäivät sekä kantoerien lukumäärän ja eräjaon perusteet, jollei muussa laissa tai sen nojalla muuta säädetä. Asetuksessa säädettäisiin tarkemmin myös autoveron laiminlyöntimaksun eräpäivän määräytymisestä.

Ehdotetut muutokset

Veronkannosta annettua valtiovarainministeriön asetusta ehdotetaan muutettavaksi veronkantolain 15 §:n 1 momentin valtuutussäännöksen nojalla. Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi säännökset autoveron sekä autoverolaissa tarkoitetun laiminlyöntimaksun eräpäivistä. Asetuksessa säädettäisiin erikseen Verohallinnon sekä Liikenne- ja viestintäviraston toimittaman autoverotuksen eräpäivistä.

6 a §

Autoveron ja laiminlyöntimaksun eräpäivä Verohallinnon toimittamassa autoverotuksessa

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, jossa säädettäisiin Verohallinnon toimittaman autoverotuksen eräpäivistä. Pykälässä säädettäisiin autoveron eräpäivästä ajoneuvokohtaisessa ja jaksokohtaisessa verotuksessa. Lisäksi säädettäisiin autoverolain 95 §:ssä tarkoitetun laiminlyöntimaksun eräpäivästä

Ehdotetun säännöksen sisältö perustuu hallituksen esitykseen HE 54/2020 vp, jossa todetaan, että Verohallinnon toimittamassa autoverotuksessa eräpäivä muuttuisi siten, että vero eräänntyisi maksettavaksi pääsääntöisesti seuraavan kalenterikuukauden 24 päivänä. Jaksokohtaisessa verotuksessa eräpäivä määräytyisi jakson päättymispäivän perusteella ja ajoneuvoikohtaisessa verotuksessa päätöksentekopäivän perusteella siten, että eräpäivä olisi päätöspäivän jälkeisen kahden viikon jälkeen tuleva kalenterikuukauden 24 päivä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos autoveropäätös koskee ajoneuvoa, autovero olisi suoritettava viimeistään seuraavana kalenterikuukauden 24 päivänä sen jälkeen, kun veron määräämisestä olisi kulunut kaksi viikkoa.

Esimerkki. Autoveropäätös ajoneuvosta tehdään 10.3.2021. Päätöksen tekemisestä on kulunut kaksi viikkoa 24.3.2021. Sitä seuraava kalenterikuukauden 24 päivä on lauantai 24.4.2021. Koska lauantai ei ole pankkipäivä, autoveron eräpäivä olisi asetuksen 10 §:n säännöksen huomioon ottaen seuraava ensimmäinen pankkipäivä eli maanantai 26.4.2021.

Jos autoveropäätös olisi tehty päivää aikaisemmin eli 9.3.2021, päätöksen tekemisestä olisi kulunut kaksi viikkoa 23.3.2021 ja sitä seuraava kalenterikuukauden 24 päivä olisi ollut 24.3.2021, joka olisi ollut autoveron eräpäivä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos autoverotuspäätös koskee autoverojaksoa, autovero olisi suoritettava viimeistään jakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden 24 päivänä.

Autoveropäätöksen tekeminen saattaa käytännössä kuitenkin viivästyä esimerkiksi sen vuoksi, että käytetyn auton arvonmääritykseen tarvitaan lisäselvitystä. Riittävän maksuajan varmistamiseksi myös näissä tilanteissa, momentissa säädettäisiin, että jos autoverojaksoa koskeva autoveropäätös tehtäisiin jakson pääsääntöistä eräpäivää edeltävän seitsemän päivän kuluessa, vero olisi suoritettava viimeistään jakson päättymistä seuraavan toisen kalenterikuukauden 24 päivänä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi, että autoverolain 95 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu olisi suoritettava viimeistään seuraavana kalenterikuukauden 24 päivänä sen jälkeen, kun sen määräämisestä olisi kulunut kolme viikkoa. Autoverolain 94 §:ssä tarkoitettu myöhästymismaksun eräpäivästä ei olisi tarpeen erikseen säätää, sillä myöhästymismaksu määrätään verotuspäätöksellä ja se eräänntyy samana päivänä kuin kyseisellä päätöksellä määrätty autovero.

Verohallinnon toimittamassa autoverotuksessa verotuksen muutoksen johdosta määrättävään autoveroon sovellettaisiin asetuksen voimassa olevaa 7 §:n säännöstä muutetun veron eräpäivästä. Pykälässä säädetään, että muutoksen johdosta määrättävä vero on suoritettava viimeistään viiden viikon kuluttua veron määräämisestä.

6 b §**Autoveron ja laiminlyöntimaksun eräpäivä Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa autoverotuksessa**

Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 b §, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston toimittaman autoverotuksen eräpäivistä.

Ehdotus perustuu hallituksen esitykseen HE 54/2020 vp, jossa todetaan, että autoveron eräpäivään sovellettaisiin jatkossa veronkantolain säännöksiä. Tarkemmin eräpäivästä säädettäisiin kuitenkin valtiovarainministeriön asetuksella myös Liikenne- ja viestintäviraston osalta. Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa verotuksessa eräpäivä määräytyisi hallituksen esityksen mukaan jatkossa kuten nykyisinkin eli samalla tavoin kuin vanhassa autoverolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaan on kuulunut ja kuuluu myös jatkossa vain ajoneuvon rekisteröinnin jälkeen tapahtuvaan ajoneuvon rakenteen, omistuksen tai käyttötarkoituksen muutokseen perustuva autoverotus. Tällaisessa autoverotuksessa verovelvollinen on jatkossakin se, joka on merkitty liikennerekisteriin ajoneuvon omistajaksi. Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa autoverotuksessa rekisteröity asiamies ei ole ollut verovelvollinen eikä rekisteröity autoveroilmoittaja ole jatkossa verovelvollinen Liikenne- ja viestintäviraston toimittamassa autoverotuksessa. Tästä syystä Liikenne- ja viestintävirasto ei ole soveltanut vanhan autoverolain 61 §:n 2 momentin toista lausetta eikä sitä vastaavaa säännöstä ole tarpeen lisätä veronkannosta annettavaan valtiovarainministeriön asetukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston toimittamasta autoverotuksesta säädetään uuden autoverolain 44 §:n 3 momentissa. Sen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto vastaa autoverotuksen toimittamisesta ja veronkannosta ajoneuvon rekisteröinnin jälkeen autoverolain 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1-3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa lukuun ottamatta 24 §:ssä tarkoitettuja omistuksen muutoksia. Autoverolain 3 §:n ja 3 momentissa säädetään autoveron suorittamisvelvollisuudesta silloin, kun ajoneuvon rakennetta, omistusta tai käyttötarkoitusta muutetaan siten, että ajoneuvo ei enää täytä autoverolain 11 §:ssä tai 23-26 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Vanhan autoverolain 61 §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään, että jos autoveroa määrätään oikaisuna, jälkiverotuksena tai ajoneuvon rakenteen, käyttötarkoituksen tai omistuksen muutoksen johdosta, eräpäivä on 30 päivää verotuspäätöksen päivämäärästä.

Asetuksen 6 b §:ssä säädettäisiin, että jos Liikenne- ja viestintävirasto määrää autoverolain 44 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa autoveroa tai autoverolain 95 §:ssä tarkoitettua laiminlyöntimaksua, eräpäivä olisi 30 päivää joko verotuspäätöksen tai laiminlyöntimaksun määräämistä koskevan päätöksen päivämäärästä.

Pykälän säännös vastaisi sisällöltään sekä autoveron että laiminlyöntimaksun osalta vanhan autoverolain 61 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen sääntelyä. Liikenne- ja viestintävirasto voisi määrätä laiminlyöntimaksun esimerkiksi silloin, kun autoverolaissa säädetty muistiinpanovelvollisuus laiminlyötäisiin, ellei laiminlyönti olisi vähäinen tai sille ei olisi pätevää syytä.

Voimaantulo

Asetuksen muutos ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.2.2021. Asetuksen voimaantulo perustuu uuden autoverolain siirtymäsäännökseen, jonka mukaan autoveroon sovelletaan 31.1.2021 saakka vanhan autoverolain eräpäiviä koskevia säännöksiä. Uuden autoverolain veronkantoa ja perintää koskevia säännöksiä sovelletaan 1.2.2021 alkaen.

Valmistelu

Asetus on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa.

Taloudelliset vaikutukset

Uudessa autoverolaissa rekisteröidyn autoveroilmoittajan ilmoitusjakso uusien ajoneuvojen verotuksessa muuttui, mikä siirtää veron eräpäivää keskimäärin yhdeksän päivää nykyistä myöhemmäksi. Tästä aiheutuisi valtiolle vuosittain vähäisiä lisääntyneitä rahoituskustannuksia. Lisäksi myös muiden kuin rekisteröityjen autoveroilmoittajien maksuajankohta siirtyisi. Tällä ei kuitenkaan arvioida olevan juurikaan taloudellisia vaikutuksia.